bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі:
KZ45VPY00102718
2020

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Экологиялық сукцессия

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
29.04.2020	https://bilimger.kz/72548/

Қысқа мерізімді жоспар

Күні: **Сынып 7**	**Мектеп «Малыбай орта мектебі»КММ** **Мұғалім: Хусаинджанова Зарина Муталиповна** **Қатысқандар:** **Қатыспағандар;**	
Сабақ тақырыбы	Экологиялық сукцессия.	
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары	7.3.1.4 — экологиялық сукцессия үдерісін сипаттау	
Сабақ мақсаттары	**Барлық оқушылар** Экологиялық сукцессия үдерісін не екендігін түсінеді **Көптеген оқушылар** Экологиялық сукцессия үдерісін сипатай алады **Кейбір оқушылар** Өрттен кейінгі сукцессиялық өзгерістердің кезеңдерін зерттейді ақпараттарды қолдана отырып, бірінші және екінші реттік сукцессияларды салыстырады	
Бағалау критериялары	Экологиялық сукцессия ұғымын сипатапаттайды Сукцессияға мысалдар келтіреді 1-2реттік сукцессияны салыстырады	
Тілдік мақсаттар	Сукцессия үдерісін түсіндіру үшін оқушылар қолдана алатын терминдер мен жаңа ұғымдар мен сөз тіркестері: ағзалар, «пионерлер», түрлер, бірлестіктер, жергілікті түрлер, топырақ , тау жынысы,өсімдіктер, шалғын, бұта, орман,экожүйе, мекен орта, алмастыру,шоғырландыру, өсу және өзгеру,бейімделу	
Құндылықтарды баулу	Ұлттық қауіпсіздік және еліміздің бүкіләлемдік, өңірлік мәселелерді шешуге жаһандық тұрғыдан қатысуы — мемлекетіміздің белсенді, теңдестірілген, сындарлы және жауапты ішкі саясатының басты мәні.	
Пән аралық байланыс	География	
Алдынғы білім	Экологиялық жүйе , тау жыныстары,симбиоз,биосфера , биоценоз, биогеоценоз туралы түсініктері қалыптасқан.	
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	**Жоспрланған жаттығулар түрлері**	**Ресурстар**
Сабақтың басы, Ынтымақтастық атмосферасын қалыптастыру 5минут	Психологиялық тренинг **Бір—бірін сезіну** Оқушылар шеңбер болып тұрады. Әр оқушы экология тақырыбына байланысты алдында тұрған оқушының арқасына бір сөзді саусағымен жазады.Сағат тілімен аяқталынған кезде оқушылар арқаларына қандай экология тақырыбына байланысты сөздер болғандығын айтып өтеді. **Топқа бөлу**. Суреттер арқылы **Үй тапсырмасы** Оқушылар екі шеңбер құрайды, сыртқы және ішкі болып, ішкі шеңберде тұрған оқушылар сыртқы шеңберде тұрған оқушыларға сурақ қояды. Сырттағы шеңбердегі оқушылар жауап береді. Іштегі оқушылар орын алмасып отырады.	

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

<table>
<tr>
<td>Сабақтың ортасы</td>
<td>
Сабақтың мақсаты мен критерийін таныстыру
Тақырыпты ашу
«Борт журналы» 10 минут
Тақырып бойынша оқушылар келесі мазмұнды кестені толтырады:
<table>
<tr><td>«Берілген тақырып бойынша бұрыннан білетінім»</td><td></td></tr>
<tr><td>«Мәтінді оқып жаңадан білгенім»</td><td></td></tr>
<tr><td>«Болжамдар»,</td><td></td></tr>
<tr><td>«Тың ақпарат»</td><td></td></tr>
</table>
1-тапсырма Жеке жұмыс 5 минут
Оқушылар орманның өрттен кейінгі фотосуретімен зерттейді және өрттен кейін орманда қандай өзгерістер болатынын талқылайды.
Бағалау «Бас бармақ»
2-тапсырмаТоптық жұмыс 3-минут
Топтағы талқылаудан кейін, олар өрттен кейінгі сукцессиялық өзгерістерді атаулары керек.
Бағалау «бағдаршам»
3-тапсырма 7-минутОқушылар сукцессия кезеңдерін анықтайды,мысалы: жайылымдықтың біртендеп орманды және бұталы ортаға ауысуы немесе тоғанның батпаққа және шалғындыққа айналу сатыларын анықтайды. Түрлі суреттерді пайдалана отырып, сукцессиялық үдеріс сатыларының моделін аппликация түрінде жасайды.
Бағалау «егер 5минутыңыз болса» әдісі
4-тапсырмаЖеке жұмыс 5-минут
Оқушыларға бірінші және екінші реттік сукцессияны салыстыруға арналған кесте толтыруды ұсынылады
<table>
<tr><td>Бірінші</td><td>Екінші</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>
Бағалау «Өзін-өзі»
5-тапсырма Диалог құрамыз 5-минут
Бірінші реттік сукцессия құнарсыз және мекен етілмеген жерді игеруден басталады.
Екінші реттік сукцессия бұзылған биоценоздың орнында қалыптасады.
Мысалы, эрозия, кебу, өрт,орманды кесудің және т.б
Критерий
Берілген тапсырма бойынша дұрыс диалог құра алады
Ауызша кері байланыс
Дискрипторлар
—Экологиялық сукцессия ұғымын сипаттады
—Сукцессияға мысалдар келтірді
-1-2реттік сукцессияны салыстырды
</td>
<td>Мәтін мен жұмыс

кесте

Фотосуреттер слайд

Фотосуреттер

кесте</td>
</tr>
<tr>
<td>Сабақтың соңы</td>
<td>
БББ әдісі 3 минут
<table>
<tr><td>Білемін</td><td>Білгім келеді</td><td>Білдім</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
Келесі сабақ тақырыбы мен мақсатын салыстыру
Үйге тапсырма
</td>
<td>кесте</td>
</tr>
<tr>
<td>Саралау—сіз қандай тәсілмен қолдану көрсетпексіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырмалар бересіз</td>
<td>Бағалау . Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлап отырсыз?</td>
<td>Денсаулық және қауыпсіздік техникасын сақтау</td>
</tr>
</table>

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

-Өтілген тақырыптағы материалдар бойынша өз пікірін айта алады. -Берілген тапсырмалардың дұрыс жауабын бере алады -Термин сөздерді жақсы қолданады -Оқытудың белсенді әдістерін қолданып топпен, жеке жұмыстарда белсенді бола алады	**Тақырыпқа байланысты критерий құру арқылы .Кері байланыс «егер 5минутыңыз болса» әдісі «бағдаршам» «Өзін—өзі» БББ әдісі арқылы қаншалықты түсінді немесе түсінбеді оқушының жауабы бойынша жоспарлаймын**
Сабақ бойынша рефликция	**Рефлекция** **Оқыту үшін бағалау және оқуды бағалау**
Сабақ мақсаттары мен оқу мақсаттары шынайы қол жетімді болды ма?Барлық оқушылар оқу мақсатына қол жеткізді ме? Егер оқушылар оқу мақсатына жетпеген болса , неліктен деп ойлайсыз? Сабақта саралау дұрыс жүргізілді ме?Сабақ кезеңдерінде уақытты тиімді пайдаландыңыз ба?Сабақ жоспарынан ауытқулар болды ма және неліктен?	
Жалпы бағалау · **Сабақта өткен ең жақсы екі нәрсе(оқыту мен оқуға қатысты)?** **А.** **Б.** **2. Сабақтың буданда жақсы өтеріне не ықпал етер еді (оқыту мен оқуға қатысты)?** **А.** **Б** **Осы сабақтың барысында мен сынып туралы немесежекелеген оқушылардың жетістіктері/қиыншылықтары туралы нені анықтадым, келесі сабақтарда неге назар аударуым қажет?**	

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.